

Seat No. : _____

XO-106

B.Com. (Sem. II)

April-2013

Economics

(Fundamentals of Business Economics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (अ) राष्ट्रीय आवक अटले शुं ? राष्ट्रीय आवकनी गणतरी माटेनी उत्पादन पद्धति जइावी तेनी मर्यादाओ जइावो. 6

अथवा

कुल आंतरिक पेदाश अने योष्पी राष्ट्रीय पेदाशना प्यालोना अर्थ अने तेमनी वख्येनो तइावत यर्यो.

- (ब) राष्ट्रीय आवकनुं क्षेत्रीय बंधारण समजवो. 4

अथवा

राष्ट्रीय आवक मापवानी मुश्केलीओ जइावो.

- (क) “कुल आंतरिक पेदाश संकोयक” नोध लपो. 4

अथवा

वैयक्तिक आवक अने भर्यवापात्र आवक वख्येनो तइावत यर्यो.

2. (अ) इशरनुं विनिमय समीकरण समजवो. 6

अथवा

केम्प्रीजनुं रोकडपुरांत समीकरण समजवो.

- (ब) नाइांना कार्यो समजवो. 4

अथवा

नाइांनां प्रकारो जइावो.

- (क) भारतनी रिजर्व बेन्क द्वारा प्रस्तुत नाइांपुरवठाना विभिन्न मापदंडोनी समजूती आपो. 4

अथवा

नाइांना पुरवठाने असर करतां परिबणो यर्यो अथवा धिराणना प्रकारो समजवो.

3. (અ) 'સે' નો બજાર નિયમ મર્યાદાસહ સમજાવો. 6

અથવા

કુલ માંગ કિંમત અને કુલ પુરવઠા કિંમતના આધારે અપૂર્ણ રોજગારીએ સમતુલાનો કેઈન્સનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

- (બ) વપરાશ વિધેય એટલે શું ? વપરાશ વિધેયને અસર કરતાં પરિબળો ટૂંકમાં ચર્ચો. 4

અથવા

સરેરાશ વપરાશવૃત્તિ અને સીમાંત વપરાશવૃત્તિના ખ્યાલો ઉદાહરણસહ સમજાવો.

- (ક) મૂડીની સીમાવર્તી કાર્યક્ષમતા એટલે શું ? મૂડી સાધનની પુરવઠાકિંમત અને મૂડી સાધનની વાર્ષિક અંદાજિત કમાણીનું વર્તમાન મૂલ્ય સમજાવો. 4

અથવા

રોકાણ ગુણકનું સૂત્ર આપી તેના બહિસ્ત્રાવો ટૂંકમાં ચર્ચો.

4. (અ) વેપાર ચક્ર એટલે શું ? વેપાર ચક્રના તબક્કાઓ સમજાવો. 6

અથવા

વ્યાજ અંગે રોકડપસંદગીનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક ચર્ચો.

- (બ) માંગપ્રેરિત કુગાવાની આકૃતિસહ સમજૂતી આપો. 4

અથવા

કુગાવાની સમાજના જુદા-જુદા વર્ગો પર થતી અસરો ચર્ચો.

- (ક) કુગાવાના નિયંત્રણ માટે નાણાકીય નીતિના પરિમાણાત્મક સાધનો ચર્ચો. 4

અથવા

કુગાવાની સમગ્ર અર્થકારણ પરની અસરો ચર્ચો.

5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : 14

(1) $\frac{\text{કુલ રાષ્ટ્રીય આવક}}{\text{વસ્તી}} =$

- (a) વૈયક્તિક આવક (b) માથાદીઠ આવક
(c) ખર્ચવાપાત્ર આવક (d) વાસ્તવિક આવક

- (2) ખર્ચવાપાત્ર આવક એટલે,
- વૈયક્તિક આવક – વ્યક્તિગત કરવેરા
  - વૈયક્તિક આવક + સબસિડીઓ
  - વૈયક્તિક આવક – કંપની વેરા
  - વૈયક્તિક આવક + કંપની વેરા
- (3) કુલ રાષ્ટ્રીય પેદાશ =
- કુલ આંતરિક પેદાશ + ચોખ્ખી વિદેશી આવક
  - કુલ આંતરિક પેદાશ + સબસિડી
  - કુલ આંતરિક પેદાશ + કરવેરા
  - વૈયક્તિક આવક + કરવેરા
- (4) નીચેનામાંથી કઈ અસ્કયામતને અવેજ નાણું કહી શકાય ?
- સિક્કા
  - મુદત્તી થાપણો
  - માંગ થાપણો
  - વચનચિઠ્ઠીઓ
- (5) રોકડપુરાંત સમીકરણમાં નાણાંના કયા કાર્યને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવ્યું છે ?
- મૂલ્યનો સંગ્રાહક
  - વિલંબિત ચુકવણીઓનું સાધન
  - વિનિમયનું માધ્યમ
  - હિસાબનું એકમ
- (6) V અને T સ્થિર હોય તો નાણાંના પુરવઠા (M) માં વધારો થતા નાણાંનું મૂલ્ય
- ઘટે છે.
  - વધે છે.
  - સ્થિર રહે છે.
  - શૂન્ય થઈ જાય છે.
- (7) નીચેની કઈ બાબત પ્રત્યક્ષ ધિરાણ પદ્ધતિ દર્શાવે છે ?
- ઓવરડ્રાફ્ટ
  - જામીનગીરીઓની ખરીદી
  - વેપારી બિલોના વટાવ
  - લીઝ ધિરાણ
- (8) રોકાણ ગુણકનું સૂત્ર
- $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$
  - $K = \Delta Y \cdot \Delta I$
  - $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \times 100$
  - $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} + 100$
- (9) સીમાંત બચતવૃત્તિ અને સીમાંત વપરાશવૃત્તિનો સરવાળો
- 0 હોય છે.
  - 1 હોય છે.
  - 100 હોય છે.
  - 1 હોય છે.

- (10) મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા એટલે
- (a) નફાનો અપેક્ષિત દર (b) વ્યાજનો અપેક્ષિત દર
(c) રોકાણનો અપેક્ષિત દર (d) રોકાણગુણક
- (11) “સ્વરૂપ” ની દૃષ્ટિએ કુગાવાના વિવિધ પ્રકારોમાંનો એક
- (a) માંગ-પ્રેરિત કુગાવો છે. (b) ખર્ચ પ્રેરિત કુગાવો છે.
(c) સરકતો કુગાવો છે. (d) ખુલ્લો કુગાવો છે.
- (12) નીચેનામાંથી નાણાકીય નીતિનું સાધન કયું છે ?
- (a) જાહેર ખર્ચ (b) જાહેર આવક
(c) કરવેરા (d) બેન્ક રેટ
- (13) કુગાવાને પરિણામે ચલણનું બાહ્ય મૂલ્ય
- (a) ઘટે છે. (b) વધે છે.
(c) સ્થિર રહે છે. (d) કોઈ અસર થતી નથી.
- (14) નીચેનામાંથી કઈ સંજ્ઞા સંકુચિત નાણું દર્શાવે છે ?
- (a) M_1 (b) M_2
(c) M_3 (d) M_4
-

Seat No. : _____

XO-106

B.Com. (Sem. II)

April-2013

Economics

(Fundamentals of Business Economics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) What is National Income ? Explain production method to measure National Income and its limitations. **6**

OR

Explain the concepts of Gross Domestic Product (GDP) and Net National Product (NNP) and differentiate between them.

- (b) Explain sectoral composition of National Income. **4**

OR

Describe difficulties in measuring National Income.

- (c) Write a note on "GDP deflator". **4**

OR

Differentiate between Personal Income and Disposable Income.

2. (a) Explain Fisher's equation of exchange. **6**

OR

Explain Cambridge's cash balance equation.

- (b) Explain functions of Money. **4**

OR

Explain types of Money.

- (c) Explain alternative measures of money supply as proposed by the Reserve Bank of India. **4**

OR

Discuss the factors affecting money supply or explain types of credit.

3. (a) Explain Say's law of Market with its limitations. 6

OR

Explain Keynes's under-employment equilibrium theory on the basis of aggregate demand price and aggregate supply price.

- (b) What is consumption function ? Explain in short the factors affecting consumption function. 4

OR

Explain the concepts of average propensity to consume and marginal propensity to consume with the help of an example.

- (c) What is marginal efficiency of capital ? Explain supply price of capital asset and present value of the annual expected returns of capital asset. 4

OR

Describe the equation of Investment multiplier and discuss in short the leakages of Multiplier.

4. (a) What is business cycle ? Explain phases of business cycle. 6

OR

Critically discuss Liquidity Preference Theory of Interest.

- (b) Explain diagrammatically demand pull inflation. 4

OR

Discuss the effects of inflation on the various classes of the society.

- (c) Discuss the quantitative measures of monetary policy to curb inflation. 4

OR

Discuss the effects of inflation on the economy as a whole.

5. Multiple Choice Questions. 14

(1)
$$\frac{\text{Total National Income}}{\text{Population}} =$$

(a) Personal income	(b) Per capita income
(c) Disposable income	(d) Real income

- (2) Disposable income means
- Personal income – Direct taxes paid by individual
  - Personal income + Subsidies
  - Personal income – Corporate taxes
  - Personal income + Corporate taxes
- (3) Gross National Product =
- Gross Domestic Product + Net Factor Income from abroad
  - Gross Domestic Product + Subsidy
  - Gross Domestic Product + Taxes
  - Personal Income + Taxes
- (4) Which of the following assets is near-money ?
- Coins
  - Time deposits
  - Demand deposits
  - Promissory Notes
- (5) The cash balance equation stresses on which function of Money ?
- Store of Value
  - Standard of deferred payment
  - Medium of Exchange
  - Measure of value
- (6) V and T remain constant, if (M) money supply increases, the value of money will
- decrease
  - increase
  - remain constant
  - become zero
- (7) Direct credit includes
- Overdraft
  - Purchase of securities
  - Discounting of commercial bills
  - Leasing
- (8) Formulae of investment multiplier
- $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I}$
  - $K = \Delta Y \cdot \Delta I$
  - $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} \times 100$
  - $K = \frac{\Delta Y}{\Delta I} + 100$
- (9) The addition of marginal propensity to save and marginal propensity to consume is
- 0
  - 1
  - 100
  - 1

- (10) Marginal efficiency of capital means
- (a) expected rate of profit   (b) expected rate of interest
(c) expected rate of investment   (d) investment multiplier
- (11) On the basis of "Nature" one of the types of inflation is called
- (a) demand-pull inflation   (b) cost-push inflation
(c) creeping inflation   (d) open inflation
- (12) Which of the following is a measure of monetary policy ?
- (a) Public expenditure   (b) Public revenue
(c) Taxation   (d) Bank rate
- (13) Because of inflation, the external value of money will
- (a) decrease   (b) increase
(c) remain constant   (d) not get affected
- (14) Narrow money refers to
- (a) M_1 (b) M_2
(c) M_3 (d) M_4
-